

1632012

12/3/2012 Σελ 19

ΣΚΙΤΟΣ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΠΕΤΡΟΥΛΑΚΗ. apetroulakis@kathimerini. gr

Η σωτηρία της χώρας επαφίεται στη θέληση των Ελλήνων

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΓΟΥΛΑΤΟΥ***

Η μεγαλύτερη αναδιάρθρωση δημόσιου χρέους στην ιστορία δεν είναι μια παγκόσμια πρωτιά που μας κάνει υπερήφανους, παρά το τεράστιο τεχνικό και διαπραγματευτικό επίτευγμα, τη θηριώδη πολυπλοκότητα και δυσκολία του εγχειρήματος. Είναι, όπως σημείωσε στο μήνυμά του ο πρωθυπουργός, ευκαιρία ικανοποίησης αλλά και περισυλλογής, για τις απώλειες όσων εμπιστεύτηκαν την ελληνική πολιτεία και ζημιώθηκαν. Είναι επίσης τελικό προϊόν μιας ιστορικής αποτυχίας της χώρας: ως αποτέλεσμα αμεριμνησίας του παρελθόντος, το χρέος μας έπαυσε να είναι βιώσιμο, επιβάλλοντας την αναδιάρθρωση. Ομως, η δανειακή συμφωνία και το PSI είναι η καλύτερη δυνατή διευθέτηση του δημόσιου χρέους που θα μπορούσαμε να επιτύχουμε στον πραγματικό κόσμο των δεδομένων συνθηκών και συσχετισμών.

Λένε κάποιοι: έπρεπε να είχε γίνει νωρίτερα η αναδιάρθρωση, τον Μάιο του 2010. Και ποιος δεν θα προτιμούσε μια μεγαλύτερη μείωση χρέους χωρίς επιπτώσεις; Ξεχνούν όμως ή παραβλέπουν ότι αυτό που κάνει τη διαφορά ανάμεσα σε μια ήπια, «βελούδινη» αναδιάρθρωση (Μάρτιος 2012) και μια καταστροφική χρεοκοπία είναι η στήριξη των εταιρών και η συνεργασία των πιστωτών. Είναι οι διασφαλίσεις για το τραπεζικό σύστημα και τη χρηματοδότηση της χώρας, είναι οι προϋποθέσεις παραμονής στο ευρώ. Τέτοιοι όροι δεν υπήρχαν το 2010 ούτε η βούληση των εταιρών. Οι συνθήκες δεν ήταν έτοιμες – πώς να ήταν άλλωστε, όσο η χώρα είχε ακόμα τεράστιο πρωτογενές έλλειμμα, υστέρηση μεταρρυθμίσεων και καμία προσαρμογή να επιδείξει; Ένα «κούρεμα» του 2010 θα έμοιαζε με μονομερή καταδολίευση δανειστών, και η τάχα δυνατότητα επιβολής του θα θύμιζε καμικάζι ζωμένο εκρηκτικά.

ICOM PRESS / ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Η κυβέρνηση Λουκά Παπαδήμου πέτυχε να ολοκληρώσει μια αξιόπιστη συμφωνία. Η συνέχεια θα καθοριστεί από τη δική μας συμμετοχή.

Καμία δανειακή συμφωνία δεν λύνει από μόνη της το πρόβλημα. Δεν υποκαθιστά τη θέληση μιας χώρας να σφίξει τα δόντια, να αντιμετωπίσει την κρίση και να παραμείνει όρθια.

Η συμφωνία του PSI δεν αφαιρεί μόνο 107 δισ. από το δημόσιο χρέος. Επιτυγχάνει μια μεγάλη επιμήκυνση της μέσης διάρκειας του χρέους, με νέα ομόλογα διάρκειας έως και 30 χρόνια, με μια πολύ σημαντική μείωση μέσου επιτοκίου και ετήσιου κόστους εξυπηρέτησης, με δεκαετή περίοδο χάριτος. Εξασφαλίζει τη χρηματοδοτική κάλυψη των εταιρών και του ΔΝΤ μέχρι το τέλος του προγράμματος και για όσο διάστημα χρειαστεί.

Η συμφωνία για το PSI και τη δανειακή σύμβαση δημιουργεί ένα πο-

λύ ισχυρό, αμοιβαίο κίνητρο παραμονής της Ελλάδας στο ευρώ. Μια επιστροφή στη δραχμή θα καθιστούσε το χρέος μη εξυπηρετήσιμο, ζημιώνοντας και τις δύο πλευρές. Με το πέρασμα του χρέους μας από τις αγορές στον «επίσημο» τομέα, εμείς κλειδώνουμε την πορεία μας με την Ευρώπη και οι εταίροι και πιστωτές αποκτούν κίνητρο να δουλέψει το πρόγραμμα, δηλαδή να τρέξει η ανάπτυξη, γιατί αλλιώς κινδυνεύουν να χάσουν τα λεφτά τους. Αρα, Ε.Ε. και ΔΝΤ έχουν ισχυρό συμφέρον να εξαντλήσουν κάθε προσπάθεια στο μέλλον για να καταστήσουν βιώσιμη την παραμονή μας στο ευρώ.

Η απόφαση που επιτεύχθηκε μας κρατάει στο τραπέζι των ευρωπαϊκών αποφάσεων. Παραμένουμε συμμετοχοί στην κοινή πορεία της Ευρωζώνης, όπου οι συσχετισμοί υπέρ της ανάπτυξης αναμένεται να βελτιωθούν. Αυτό σημαίνει αυξημένες δυνατότητες όχι μόνο για το μέλλον αλλά και άμεσα. Η Ελλάδα είναι σε προτιμώμενη θέση όσον αφορά τη στήριξη της Επιτροπής με τεχνική βοήθεια (που παρέχει η «Ομάδα Δράσης»)

και στήριξη στην απορρόφηση κοινωνικών πόρων. Γιατί ο κυριότερος παράγοντας που παραλύει ακόμα την ελληνική οικονομία είναι η έλλειψη εμπιστοσύνης για τις προοπτικές της και η έλλειψη ρευστότητας του τραπεζικού συστήματος και των επιχειρήσεων. Μόνο μια αξιόπιστη συνολική συμφωνία με τους εταίρους μπορεί να μετατρέψει την κινούμενη άμμο κάτω από τα πόδια της ελληνικής οικονομίας σε στέρεο έδαφος. Και αυτή τη συμφωνία πέτυχε να ολοκληρώσει η κυβέρνηση Λουκά Παπαδήμου.

Το οικονομικό πρόγραμμα είναι σκληρό και οδυνηρό. Είναι πρόγραμμα έσχατης ανάγκης, που δεν θα υιοθετούσαμε υπό κανονικές συνθήκες. Περιέχει όμως αλλαγές που θα έπρεπε από μόνοι μας να είχαμε εφαρμόσει με άνεση χρόνου. Περιέχει και σημαντικά αναπτυξιακά πλεονεκτήματα. Από το νοικοκύρεμα της σπατάλης στο Δημόσιο, τις βαθιές μεταρρυθμίσεις στο κράτος, τη φορολογική διοίκηση, το σύστημα υγείας, μέχρι την εξυγίανση των τραπεζών, την απελευθέρωση επαγγελματιών, τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της απορρόφησης κοινωνικών πόρων, την επιτάχυνση απονομής δικαιοσύνης.

Καμία δανειακή συμφωνία δεν λύνει από μόνη της το πρόβλημα, δεν εξαλείφει τους κινδύνους. Δεν υποκαθιστά τη θέληση μιας χώρας να αντέξει, να σφίξει τα δόντια, να αντιμετωπίσει την κρίση με προσπάθεια, υπομονή και αλληλεγγύη, να παραμείνει όρθια, διασφαλίζοντας τη θέση μας στην Ευρώπη και στο ευρώ. Αυτά κανένα PSI και κανένα Μνημόνιο δεν μπορούν από μόνοι τους να τα καθορίσουν. Μόνο εμείς οι ίδιοι.

* Ο κ. Γ. Παγουλάτος είναι καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και σύμβουλος του πρωθυπουργού Λουκά Παπαδήμου.